

دفت‌رچه راه‌نما

رشته‌های تخصصی سطح سه و چهار حوزه علمی

مرکز تخصصی آخوند خراسانی (ره)

« سال تحصیلی ۱۴۰۲ - ۱۴۰۳ »

فهرست مطالب:

۱ معرفی مرکز

* رشته‌های تخصصی سطح چهار

۴-۵ رشته تخصصی سطح چهار فقه مقارن

۶-۷ رشته تخصصی سطح چهار کلام جدید

* رشته‌های تخصصی سطح سه

۹ رشته تخصصی سطح سه تفسیر و علوم قرآن

۱۰ رشته تخصصی سطح سه علوم و معارف حدیث

۱۰ رشته تخصصی سطح سه فلسفه و کلام اسلامی

۱۱ مواد آزمون و مصاحبه ورودی

۱۲ شرایط و ضوابط پذیرش

باسمه تعالی

مرکز تخصصی آخوند خراسانی^(۵) وابسته به دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم شعبه خراسان رضوی، مرکزی علمی- آموزشی است که به منظور نهادینه‌سازی آموزش‌های تخصصی علوم و معارف اسلامی، برای طلاب و فراگیران حوزه تأسیس شده است. توسعه ظرفیت انسانی حوزه علمیه در قلمرو آموزش‌های نوآمد اسلامی و تحقیقات ژرف‌نگر، با پرورش کارشناسان دانشوران و پژوهشگران نواندیش، کارآمد و نیاز محور در شاخه‌های مختلف علوم قرآن و حدیث، فقه، کلام، فلسفه، اخلاق و تربیت اسلامی و آگاهی از آخرین دستاوردهای علوم اسلامی و دانش‌های مرتبط، در دستور کار این مرکز قرار گرفته است.

❖ مزایا و تسهیلات:

- اعطای مدرک تخصصی رسمی سطح سه و چهار حوزه علمیه خراسان
- بهره‌مندی از اساتید توانمند کشوری حوزه و دانشگاه و فضای آموزشی مجهز
- برنامه درسی معطوف به افق‌های نوین، پرورش تفکر و تجربه تحقیق
- امکان تدریس دانش‌آموختگان سطح چهار در مرکز و معرفی ایشان به عنوان استاد و استاد ناظر به مدارس علمیه
- امکان مشارکت و انعقاد قرارداد با طلاب مستعد و توانمند جهت اجرای پروژه‌های آموزشی، پژوهشی، ...
- امکان ادامه تحصیل دانش‌آموختگان سطح سه در مقطع تحصیلی سطح چهار و دکترا در مراکز حوزوی و آموزش عالی
- زمینه‌سازی جهت رشد طلاب مستعد از طریق مشارکت در نشست‌های علمی، فعالیت‌های پژوهشی، تشکیل پرونده تخصصی تبلیغ، ...
- بهره‌مندی از کتابخانه تخصصی با بیش از ۷۰,۰۰۰ جلد کتاب در موضوعات مختلف
- بانک چند رسانه‌ای و مشاوره‌های آموزشی و پژوهشی
- اعطای جوایز و کمک هزینه تحصیلی

رشته‌های تخصصی سطح چهار

«رشته تخصصی سطح چهار فقه مقارن»

❖ اهداف رشته

- پرورش دانشوران مسلط بر رویکرد مقارن در فقه و مبانی اجتهاد، با محوریت فقه اهل بیت علیهم‌السلام و مقایسه با سایر مذاهب فقهی، و آشنا با نظام‌های مبتنی بر فقه مانند حقوق؛
- تربیت متخصصان لازم جهت تحقیق و بررسی انتقادی مذاهب فقهی و پاسداری از حریم فقه اهل بیت علیهم‌السلام در برابر شبهات گوناگون به ویژه از ناحیه سلفیه؛
- تقویت مباحث روش‌شناختی و رویکردهای مطالعاتی تطبیقی و میان‌رشته‌ای، و توسعه دیدگاه‌های کل‌نگرانه و نظام‌واره از فقه در حوزه؛
- توسعه ظرفیت حوزه در رویکردها و روش‌های مقارن برای تولید علمی در مسیر استنباط احکام و نظام‌های اقتصادی، اجتماعی، حقوقی و سیاسی مورد نیاز جامعه اسلامی.

❖ ساختار کلی دوره

رشته تخصصی سطح چهار فقه مقارن، از ۱۰۸ واحد درسی تشکیل شده است که با احتساب رساله در چهارسال تحصیلی ارائه و به شرح زیر تقسیم‌بندی می‌شود:

- دروس پیشنیاز به ارزش ۱۶ واحد نظری و عملی
- دروس مبانی کلامی، فقهی، حقوقی و سیاست به ارزش ۲۲ واحد نظری
- دروس اصول فقه مقارن به ارزش ۲۴ واحد نظری
- دروس فقه استدلالی مقارن به ارزش ۲۴ واحد نظری
- دروس دانش و ابزار پژوهش به ارزش ۴ واحد عملی
- رساله به ارزش ۱۸ واحد درسی

❖ جدول دروس سطح چهار فقه مقارن

ساعت حضوری	واحد	عناوین دروس	ساعت حضوری	واحد	عناوین دروس	سال تحصیلی
	۴	فلسفه علم حقوق		۴	درک متون عربی با تاکید بر فقه	دروس پیشنیاز (۱۶ واحد):
	۳	قواعد فقه فریقین/۱(شیعه)		۳	مبانی رجالی و حدیثی فریقین/۱(شیعه)	
		---		۲	شناخت سلفیه	
۶۴	۴	قواعد فقه فریقین (شیعه)	۹۶	۶	خارج اصول ۱ (مباحث الحكم الشرعی، اجتهاد- تنويع الدليل الشرعی، الفوارق بين الاصول اللفظیه، حجیت ظهورات الفاظ، الكتاب و السنه	سال اول ۲۴ واحد/ ۳۸۴ ساعت حضوری
۴۸	۳	مبانی رجالی و حدیث شناسی فقهی فریقین ۱ (شیعه)	۹۶	۶	خارج فقه ۱ (فقه عبادات ۱، ۲)	
۳۲	۲	روش ها و مکاتب فقهی معاصر	۴۸	۳	مذاهب فقهی	
۶۴	۴	قواعد فقه فریقین/۲ (اهل تسنن)	۹۶	۶	خارج اصول ۲ (نسخ الادله وتضيقها، المتشابه والمحكم، دلالة الفعل، سنه الصحابي، حجية الاجماع، الشهرة، سيره)	سال دوم ۲۴ واحد/ ۳۸۴ ساعت حضوری
۳۲	۲	مبای رجالی و حدیث شناسی فقهی فریقین ۲ (اهل سنت)	۹۶	۶	خارج فقه ۲ (فقه احوال شخصیه و فقه سلوک اجتماعی)	
۳۲	۲	شناخت سلفیه	۶۴	۴	فلسفه علم حقوق / پیشنیاز	
۱۲۸	۴	درک متون عربی معاصر	۹۶	۶	خارج اصول ۳ (القياس، الاستحسان، مقاصد الشريعة، المصالح المراسله، سد الذرائع وفتح الذرائع، البرائة الشرعية)	سال سوم ۲۰ واحد/ ۳۸۴ ساعت حضوری
۶۴	۴	مبانی کلامی اجتهاد در فریقین	۹۶	۶	خارج فقه ۳ (فقه معاملات و ابواب و مستحاثات فقه قضا و جزا)	
۳۲	۲	فقه سیاسی معاصر	۹۶	۶	خارج اصول ۴ (مبادئ تعارض الادله، اسباب اختلاف الاحاديث، التعارض غير المستقر، التعارض المستقر)	سال چهارم ۲۲ واحد/ ۴۱۶ ساعت حضوری
۶۴	۴	نظام قضایی و اصول دادرسی تطبیقی	۹۶	۶	خارج فقه ۴ (مستحدثات فقه سیاسی، فقه معاملات و فقه طب)	
-	-	----	۱۲۸	۴	متون فقه اسلامی به عربی معاصر	
-	-	---	-	۱۸	رساله	
						سال پنجم

❖ مواد آزمون و مصاحبه ورودی:

مواد	ضریب	منابع آزمون
اصول فقه	۴	کفایة الاصول (آخوند محمد کاظم خراسانی): المقصد السادس: فی القطع / فی حجیة ظواهر الألفاظ/ حجیة الخبر الواحد؛ المقصد السابع: فی الاستصحاب؛ المقصد الثامن: فی تعارض الأدلة و الأمارات یا: دروس فی علم الاصول، الحلقة الثالثة (شهید سید محمد باقر صدر): از ابتدا تا اول الدلیل الشرعی، الوظیفة فی حالة العلم الاجمالی، و الخاتمة فی تعارض الأدلة الأصول العامة للفقه المقارن (سید محمد تقی حکیم): بحوث تمهیدیة (۳)؛ أصول الفقه المقارن: الباب الأول؛ القیاس / الاستحسان / المصالح المرسله / فتح الذرائع و سدها
فقه	۴	المکاسب (شیخ مرتضی انصاری): از ابتدای کتاب البیع تا شروط المتعاقدين الانصاف فی مسائل دام فیها الخلاف (شیخ جعفر سبحانی): الوضو، فی الكتاب و السنه، السجود علی الأرض، الجمع بین الصلاتین، متعة النساء
کلیات و قواعد فقه	۲	دروس تمهیدیة فی القواعد الفقهیة (شیخ باقر ایروانی): قاعدة لاتتعاد / قاعدة لا ضرر / قاعدة لا یرج / قاعدة بد
ادبیات عرب	۱	نهج البلاغه: تجزیه و ترکیب متن انتخابی

«رشته تخصصی سطح چهار کلام جدید»

❖ اهداف رشته

- پرورش دانشوران مسلط در استنباط اعتقادات و دیدگاه‌های صحیح از منابع اصیل اعتقادی امامیه و دفاع از آنها متناسب با نیازهای عصر جدید
- تربیت متخصصان لازم جهت تحقیق و ارزیابی انتقادی دیدگاهها و استدلال‌های مخالفان اعتقادات صحیح اسلامی
- آشنایی و تسلط بر میراث فیلسوفان و متکلمان اسلامی جهت مواجهه با مسائل جدید کلامی
- تسلط بر منابع فکری دست اول دنیای جدید و بنیان‌های سکولاریسم و توانمند در نقد آنها

❖ ساختار کلی دوره

رشته تخصصی سطح چهار کلام جدید، از ۶۹ واحد درسی تشکیل شده است که با احتساب رساله در چهار سال تحصیلی ارائه و به شرح زیر قابل تقسیم است:

- دروس پیشنهادی به ارزش ۱۸ واحد نظری
- دروس تخصصی به ارزش ۵۱ واحد نظری و عملی

توضیح: جهت اخذ مدرک سطح چهار تخصصی، مکاسب و کفایه باید خوانده شود و نیازی به دروس خارج نیست؛ اما جهت استمرار خدمات و شهریه، شرکت در امتحانات سطح چهار و اتمام ۶ سال خارج ضروری می باشد.

❖ جدول دروس تخصصی:

عنوان درس	تعداد واحد	عنوان درس	تعداد واحد
حکمت متعالیه ۱	۵	فلسفه غرب	۴
حکمت متعالیه ۲	۵	مسائل کلام جدید	۴
حکمت متعالیه ۳	۵	مسائل کلام جدید	۲
مبانی فلسفه دین ۱	۲	مسائل کلام جدید	۴
مبانی فلسفه دین ۲	۲	رساله	۱۸

❖ جدول دروس پیشنهادی:

عنوان درس	تعداد واحد	عنوان درس	تعداد واحد
منطق قدیم (برهان، جدل و مغالطه)	۳	فلسفه اسلامی ۲	۵
فلسفه اسلامی ۱	۵	فلسفه اسلامی ۳	۵

❖ مواد آزمون و مصاحبه ورودی:

مواد	ضریب	منابع آزمون
کلام اسلامی	۴	کشف المراد (علامه حلی): از المقصد الثالث تا پایان جستارهایی در کلام جدید (گروهی از نویسندگان؛ انتشارات سمت و دانشگاه قم)
فلسفه اسلامی	۴	الشواهد الربوبیه (ملاصدرا): مشهد اول
منطق	۲	الاشارات و التنبيهات (ابن سینا): بخش منطق

رشته‌های تخصصی سطح سه (۳ و ۲ پیوسته)

«رشته تخصصی سطح سه تفسیر و علوم قرآن»

❖ اهداف رشته

- شناخت تفصیلی از دیدگاه‌ها و نظریات پایه در حوزه تفسیر و علوم قرآن
- شناخت تفصیلی از تاریخ و علوم قرآن
- تسلط کامل بر درک و تحلیل منابع اصیل حوزه تفسیر و علوم قرآن
- توانایی تحلیل و مقایسه دیدگاه‌ها و نظریات قرآن پژوهان مسلمان
- توانایی تحقیق و نگارش مقالات علمی ترویجی

❖ ساختار کلی دوره

- رشته تخصصی سطح سه تفسیر و علوم قرآن، از ۱۵۰ واحد درسی تخصصی و عمومی تشکیل شده است که در شش نیم‌سال تحصیلی ارائه و به دو بخش اصلی قابل تقسیم است:
- دروس عمومی با احتساب پایان‌نامه به ارزش ۷۲ واحد نظری و عملی
 - دروس تخصصی به ارزش ۷۸ واحد درسی نظری و عملی

«رشته تخصصی سطح سه علوم و معارف حدیث»

❖ اهداف رشته

- شناخت تفصیلی از دیدگاه‌ها و نظریات پایه در حوزه علوم و معارف حدیث
- شناخت تفصیلی از تاریخ علوم حدیث
- تسلط کامل بر درک و تحلیل منابع اصیل حوزه علوم و معارف حدیث
- توانایی تحلیل و مقایسه دیدگاه‌ها و نظریات حدیثی اندیشمندان اسلامی
- توانایی تحقیق و نگارش مقالات علمی ترویجی

❖ ساختار کلی دوره

- رشته تخصصی سطح سه علوم و معارف حدیث از ۱۴۷ واحد درسی تشکیل شده است که در شش نیم‌سال تحصیلی ارائه و به دو بخش اصلی قابل تقسیم است:
- دروس عمومی با احتساب پایان‌نامه به ارزش ۷۲ واحد نظری و عملی
 - دروس تخصصی به ارزش ۷۵ واحد درسی نظری و عملی

«رشته تخصصی سطح سه فلسفه و کلام اسلامی»

❖ اهداف رشته

- شناخت تفصیلی دیدگاه‌ها و نظریات پایه در فلسفه‌های مشاء، اشراق و متعالیه
- شناخت تفصیلی تاریخ تحولات فلسفی در جهان اسلام
- تسلط کامل بر درک و تحلیل منابع اصیل فلسفی در جهان اسلام
- توانایی کافی برای صورت‌بندی دعاوی و دلایل فلسفی
- توانایی تحلیل و مقایسه دیدگاه‌ها و استدلال‌های فلسفی در جهان اسلام
- توانایی تحقیق و نگارش مقالات علمی ترویجی

❖ ساختار کلی دوره

- رشته تخصصی سطح سه فلسفه و کلام اسلامی از ۱۸۰ واحد درسی تشکیل شده است که در شش نیم‌سال تحصیلی ارائه و به دو بخش اصلی قابل تقسیم است:
- دروس عمومی با احتساب پایان‌نامه به ارزش ۷۶ واحد نظری و عملی
 - دروس تخصصی به ارزش ۱۰۴ واحد درسی نظری و عملی

مواد آزمون و مصاحبه ورودی رشته‌های سطح سه:

ارزشیابی	مواد	سؤال	ضریب	امتیاز	منابع آزمون
آزمون کتبی مشترک برای تمامی رشته‌ها مجموع ۶۰ امتیاز	اصول فقه	۱۰	۱	۱۰	دارندگان مدرک سطح دو: فرآیند الاصول (شیخ انصاری): مبحث قطع و ظن و ابتدای اجماع دارندگان مدرک سطح یک (فقط یک متن به انتخاب طلبه، پاسخ داده شود): - اصول فقه (مرحوم مظفر): تا پایان باب سابع مقصد سوم (انتهای سیره) - الوسیط: تا ابتدای مقصد ثامن، تعارض ادله - حلقه ثانیه: تمام کتاب
	فقه	۱۰	۱	۱۰	دارندگان مدرک سطح دو: المکاسب المحرمه (شیخ انصاری) دارندگان مدرک سطح یک: درسنامه فقه یا دروس تمهیدیه و یا الروضه البهیة (المتاجر، الاجاره، النکاح، الطلاق، الشفعه، الصلاه، الحج، الخمس، القضاء، الجهاد، المضاربه، الوقف، العصب، الرهن)
	صرف و نحو کاربردی	۲۰	۲	۴۰	صرف: در حد صرف ساده نحو: در حد مبادئ العربیه ج ۴
آزمون کتبی رشته تفسیر و علوم قرآن مجموع ۱۴۰ امتیاز	تفسیر قرآن	۲۰	۴	۸۰	متن تفسیری میزان (علامه طباطبائی) سوره اسرا
	علوم قرآن	۱۵	۲	۳۰	درسنامه علوم قرآنی سطح ۲ (جوان آراسته)
	بلاغت	۱۵	۲	۳۰	تهذیب البلاغه مجمع الفکر الاسلامی
آزمون کتبی رشته علوم و معارف حدیث مجموع ۱۴۰ امتیاز	علوم حدیث	۲۰	۴	۸۰	۱- آشنایی با علم رجال (محمد کاظم رحمان ستایش) ۲- روش فهم حدیث (عبدالهادی مسعودی)
	نهج البلاغه	۱۵	۲	۳۰	نهج البلاغه (احمد غلامعلی) به همراه متن خوانی نامه ۳۱ نهج البلاغه
	بلاغت	۱۵	۲	۳۰	معانی و بیان در حد جواهر البلاغه (هاشمی)
آزمون کتبی رشته فلسفه و کلام اسلامی مجموع ۱۴۰ امتیاز	فلسفه	۲۰	۳	۶۰	بداية الحکمة (طباطبائی)
	کلام	۱۰	۳	۳۰	مقصد ثالث و سادس کشف المراد
	منطق	۱۰	۳	۳۰	المنطق (مرحوم مظفر)
	تاریخ فلسفه	۱۰	۳	۲۰	بخش «فلسفه و حکمت» از خدمات متقابل اسلام و ایران (مرتضی مطهری)
مصاحبه مشترک برای تمامی رشته‌ها مجموع ۱۰۰ امتیاز	درک متون			۳۰	متون کلاسیک رشته منتخب
	شناخت رشته انتخابی			۳۰	آشنایی کامل با اصطلاحات پایه رشته منتخب / آشنایی با تاریخ و عالمان برجسته رشته منتخب
	توانایی و تجربه پژوهش			۲۵	هر مقاله علمی مرتبط چاپ شده: ۱۵ امتیاز و چاپ نشده یا چاپ شده غیر مرتبط ۱۰ امتیاز
	سایر امتیازات			۱۵	رتبه های تحصیلی، حفظ قرآن، دیگر زبان ها، زی طلبگی

شرایط و ضوابط پذیرش

شرایط پذیرش

- تابعیت جمهوری اسلامی ایران و التزام عملی به ولایت فقیه
- سلامت جسمی، صلاحیت اخلاقی و داشتن حداقل ۴۰ سال سن
- سطح سه پیوسته: سوابق موفق تحصیلی در حوزه علمیه، حداقل اتمام سطح یک (تحصیلات بالاتر دارای اولویت است)
- سطح چهار: داشتن مدرک تحصیلی سطح سه
- تبصره: تکمیل تعهدنامه ارائه مدرک تا ابتدای آغازین نیمسال تحصیلی برای داوطلبانی که مدرکشان آماده نیست.
- داشتن پرونده رسمی تحصیلی (یا انتقالی) در مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان
- قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه علمی
- تعهد به تحصیل تمام وقت

زمان و مراحل پذیرش

مهلت ثبت نام: به صورت اینترنتی از طریق وبگاه Paziresh.dte.ir

آزمون ورودی: جمعه ۵ خردادماه ۱۴۰۲

مدارک ثبت نام پس از قبولی در مصاحبه

- تصویرکارت ملی و یک قطعه عکس پشت نویسی شده
- داشتن مدرک تحصیلی سطح سه برای پذیرفته شدگان سطح چهار
- گواهی اتمام سطح یک حوزه یا اشتغال به تحصیل در پایه هفتم و بالاتر برای پذیرفته شدگان سطح سه پیوسته
- سایر گواهی‌های لازم مطابق با جدول امتیازات مصاحبه

تذکرات مهم

- مدت تحصیلی در رشته‌های سطح چهار، چهار سال با احتساب رساله و در رشته‌های سطح سه پیوسته، پنج سال (معادل ۱۰ نئسمال) بدون احتساب پایان نامه است.
- دانش پژوهان پذیرفته شده، مجاز به تحصیل هم زمان در سایر مراکز آموزشی حوزوی و دانشگاهی نیستند.

نشانی و شماره تلفن

مشهد مقدس، چهارراه خسروی، خیابان آیت الله خزعلی، نبش خیابان آیت الله طبسی،
دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی، طبقه اول، مرکز تخصصی آخوند خراسانی (ره)
اداره امور آموزشی و تهذیب

تلفن تماس: ۰۵۱۳۲۲۳۳۸۰۲ و ۰۵۱۳۲۲۱۸۱۰۴